Массе а мехкий пролетареш, вlаwагlкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-Гlалгlай обкома,
Нохч-Гlалгlай АССР Лакхехьарча Советеи Министрий Советеи орган
(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газета арадувл 1923 шера денз ● ШИНАРА, 16 октябрь 1973 шу. ● № 124 (5385). Мах 2 кеп.

Советски Союза къахьегамхой! Диза чакхдоаккхаргда вай пятилетка кхоалагlа, хоадамбеш дола шу! Шеpагlа йоаржае ийслагlча пхе шера план толаме кхоачашъяр духьа дерригача халкъо лелаю социалистически яхь!

(Сийлахь - йоккхача Октябрьски социалистически революце 56 шу дизарга дав КПСС ЦК Тlахьехамаш тlара).

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 56 шу дизарга дав КПСС ЦК ТIАХЬЕХАМАШ

1. Дайъала хилда Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 56 шу дизар!

2. Дайъала хилбе дерригучеп историе чухь керда зама — дуненна революционни эргале эра, капитализмагара социализмага довлара зама хьайийлала Сийлахь-боккха Октябрь!

3. Дайъала хилла марнсизм-ленинизм — дини дийна латта революционни интернационализмана духьала, социализми мехкий къахьегагlкхоа империализмана духьала, социализми коммунизмин коъъяккхар духьа лоаттабева къовсама байранх!

4. Коммунисташ! КПСС XXIV съезда решеноп кхоачашъяр духьа дерригача халкъо лоаттабева къовсаме хьалха хила, нах хьанара вlашtlехьбожахарашт царна хьехам телараши хила!

5. Советски Союза къахьегамхой! Хьанара къовсам лоаттабе парте XXIV съезда решеноп чакхъяхар духьа, вай Дайъахен экономически оборонни низ дlаха чlогllбар духьа!

6. Советски Союза къахьегамхой! Диззя чакхдоаккхарга вай пятилетка кхоалагlа, хоадамбеш дола шу! Шеpагlа йоаржае ийслагlча пхе шера план толаме кхоачашъяр духьа дерригача халкъо лелаю социалистически яхь!

7. Хоастам хилба сийлахь-боккхача советски халкъа — коммунизм хьалъеш доаллаюе!

8. Дайъала хилла Советан Мехка турпала боахлой класс — коммунизм хьалъеча хьалха латта низ!

9. Дайъала хилба сийлахь колхозни ахархой — коммунизм хьанара хьалъеш боахнарап!

10. Дайъала хилба советски халкъа интеллигенци — коммунизм хьанара хьалъеш йоалпар!

11. Дайъала хилба боахлой классен колхозни ахархойн кхъоагlе! Чlогllйлла йохаргlйоаца советски общества идейно-политически цlькоагlе!

12. Дайъала хилла СССР халкъий интернационални цхьоагlем вежаршка дола доттагlанн — КПСС ленински къамий политикана нарагlдьяла сийлахь-боккха хlама!

13. Дайъала хилла Советски Союза Коммунистически парти — техникаш чакхъяхьна боахлой класса, дерригача советски халкъа авангард!

14. Дайъала хилла къахьегамхой депутатий Советаш — бlаwлина дайча халкъа бlаwлина органаш! Дерла а ухийла, Чlогllа йойла социалистически демократи, айлулда Советий депутатий хьанар, шерулда паччахьалкхенна доал деча къахьегамхоша лоаца дакъа!

15. Советски профсоюзаш! Дикагlа вlашtlехьhинкха социалистически яхь, чlогllбе цун низ! Къахьегамхой шеpагlа кхъоаза производствена доал дар!

Дайъала хилла Советски профсоюзаш — коммунизма школа!

16. Кагий нахи мехкарийн! Тlагlертте Iомабе марксистско - ленински хьехам, lилмана, техникана, культурака, кагlдьяларапнарш! КПСС XXIV съезда решеноп кхоачашъяра тlехьара хьанара къовсамхой хила!

17. Дайъала хилла Ленински комсомол — коммунизм хьалъеш боахкача ньаначар хьалха латта отряд!

18. Дайъала хилба советски кхалнях — коммунистическ общества хьанара хьалъеш боахнарап!

19. Советски тlамахой! Донний хlамаш нарагlдувла тlеман политически мийла еча, ёе йораб советски халкъа машаре нъахьегаш!

Дайъала хилда СССР турпал Гергазщара Низаш — социалистически Дайхен тешаме хе!

20. Советски Союза къахьегамхой! Тlагlертте къовсам лоаттабе социалистически экономика — Дайхен низан халкъа хьан-тера хаддаеза накхъяреп ларда дlаха айар духьа!

21. Советски Союза къахьегамхой! Мамогга ланхье къахьегама овсарлен производства эффективности, чlогllа лелае экономе реформ, духкарlен, дикагlен, дlадоlар нlезигlагlа деллаши янкха гlерта продукци!

22. Сийлен хаастамаш хилба пятилетка кхоалагlча, хоадамбеча шера планаш социалистически денхаршш толаме кхоачашъяча промышленносте, гlишlошъяра, транспорта болхлошта, новаторашта, хьалха латтараршт!

23. Промышленносте болхлой! Къовсам лоаттабе мехка индустриальни низ дlаха дегlабоалъбари чlогllбари духьа! Керда мешнеташ сихлагlа нараерзаелга, технически прогресс сихьенга вlашtlехьаниха!

Ниkъ шеpагlа ле кердача техникаиеи прогрессивни технологеиеп!

24. Промышленносте болхлой! Духкарlа арахёца халкъа эша товараш, керда яха цар ассортимент, тlа-тlа дикагlа хилийта уж, хьадарга дlабода мах лохбе!

25. Гlишlошъяь болхлой! Керда объекташ шоай ханнаха хьанъяь яхара тlагlертте нъахьега! Къовсам лоаттабе дикагlеи дlабода мах нlезигlагlа болашш гlирсаш хьалдер духьа!

26. Транспортен буззамеи болхлой! Дерlа а кхувла, эргаеи тоа а е транспортен буззамеи средствеи! Мамогга товйоахаш тоа а е транспортен буззамеи средствеи! Мамогга товйоахаш тоа а е транспортен буззамеи средствеи, диззагlа ихоачашде лелае къовсам маха дlадекхаш!

27. Сийлен хаастамаш хилба колхозохошта, совхозий болхлошта, механизаторашта, юрта боахама специалисташта, заготовительнни транспортнии организацей болхлошта, ялати юртбахама продуктеш яхари паччахьалкхенга къийола юртбахама продуктеш яхари дохкарап шоай йохкараи тlэййца донкхий социалистически дохкарап шоай йохкараи тlэййца донкхий социалистически дохкарап шоай хьнарача нъахьегагlа толаме кхоачашдеп Iалпш мел дьяраита!

28. Колхозийн совхозийн нъахьегамхой! Къовсам лоаттабе лаьттандареи хьайбашкареи йохка продукци духкагlа яхареи паччахьалкхенга йохкареи планаш социалистически дехкараши яхсочаш а тlехкхочаш а дар духьа!

Шеpагlа йоаржае доахаига Iа дикагlа данкхийтар, бlаьстан юкъе яларап дlадара динга ийче яр, 1974 шера янкха хьуъъяьи ихебар духьа йолаю яхь!

29. Колхозхой совхозий болхлойн! Дас санна пайда эца лаьттах, техникаш, нъахьегаеи материальни ресурсеи! Ланхье ерригача юртбоахама культурай хьуъъяьи хьайбай продуктинвеси, духкагlа яха продукци, лохбе из янкхарга дlабода мах!

30. Промышленносте юрта боахамеи болхлой! Чlогllбе колхозийн совхозийн материально-технически база! Снихье юртбоахама производствена электрификаци, комплексни механизаци, химизаци яра, лаьттаата мелиорации яра темпаш!

31. Торговле, общественни нъачан, быта служба, коммунальни боахама болхлой! Ланхъе советски нъха гlуланхъар дара культура, дизгагlен дикагlен ихоачашде цар дlадехараш!

32. Советски Союза къахьегамхой! Къовсам лоаттабе къахьегамца коммунистически гlуланхъан лелаdара тlехъа!

Ланхъе нъахьегама дисциплинни организованности! Чlогlla лора э де, деба а де общественни рузкъа!

33. Халкъа бахама болхлой! Тlадийрзе Iомае экономически знанеш, боахам пелабарои доал дареи хlанзара методаш! Производствена хьинаргlа юкъенхахь Iилиан ларда тlа вlашtlехьбаьнхха нъахьегам, хьалха латта опыт, Iилманеи техниканеи керда нарагlдьяларап!

34. Советски Союза нъахьегамхой! Мамогга ланхье нъха коммунистически ихетам балара, хlара сага къахьегамеи общественнии хьинар дlаха айдара дайъяра нъахьегача нолентивай лоархlап!

35. Советски Iилмахой, конструктораш, инженераш, техниняш, изобретателаш, рационализатораш! Мамогга сихъе Iилма-технически прогресс, чlогllбе производствацара Iилма бувзам! Хlанзарча Iилмаеи техникаиеи нъагlдьянараш сихъагlа халкъа боахама юкъенхухьяьяра вlашtlехьдаха!

36. Литературан искусствен деятелаш, культура болхлой! Ланиха аййий лелае советски искусства партийностин народностеи байранх, эргайоахаш тоае художественни говзан, шоай говзаа дlатела коммунизм хьалъеришта ихетам балара!

37. Лаьхкерчеи юкъярчеи школа болхлой! Мамогга динагlа хьеха дешар, эргадоахаш тоае халкъа боахама специалисташ ийчьелга! Коммунистически нравственносте, дешаршеи нъахьегамцеи санхетаме гlуланх хургдеча уйланца хьалънхее яхуш йоагlа тlехье!

38. Унахцlено лорярчеи физически культураи болхлой! Медицинскеи гlуланхъан динагlа-де бахача наха, советски нъха хlара деннаеча вахара хьайнарерга юкъенхахьа физически культура!

39. Революце, тlема, нъахьегама иетаранаш! Шоай йlальхий опыт дlатела нагlрхоата, хьинаре дакъа лаца нъначча тlехьенна советски халкъа революционни, тlема, нъахьегама традицеица ихетам лучаеп!

40. Пионеращи школьникаш! Дог тlара духкеча Советски Дальхе, дика деша, нъахьегама гlуланхъан Iомадеп! Ленина гlуланкха тlехьара, коммунизмана тlехьара хьинара нъовсамхой хlама ийчьеп!

41. Вежарий моаршал да коммунистически болхлой парташа—болхлой классеи берригача нъахьегамхой денаеча марксистско-ленинскеи авангарлага, империализмана духьаларча, машара, демократена, нъамий кортамукъяьена, социализмана тlехьара чlогllаеча нъовсамхой!

42. Марксизм-ленинизмин пролетарски интернационализмана йохаргlойаца ларда тlа чlогllойла дерригача дунен коммунистий цхьоагlон уж ихотабларп!

43. Массе а мехний пролетареш, вlаwагlкхета!

44. Вежарий моаршал да социалистически мехний халкъашта!

Дерla а ухийла, чlогlа а йойла дунен социализма системаа — дунен халкъашта юкъярчу болхлой класса нарагlдьянама исторически хlама, империализмана духьаларча нъовсамеи революционни болхлоа нюъ, машара, демократе, социални прогресса чlогlлапе!

45. Социалистически мехний нъахьегамхой! Дайъала хилда социалистически халкъий содружества доттагlанн цхьоагlон! Чlогlа а лулда, тоа а лулда социализма механизма вежаршка цхьана пелалу гlуланхъан! Фе хилалаш социализма моастагlаша пелалеча гlуланхъата!

Ланхъагla айе социалистически интернационализма байранх!

46. Вежарий моаршал да бергигача нъахьегамхой боккъонаш ший са ца ихоаш хьаллоаттаеча, машар, демократи, социализм бахьан долаш нъовсам лоаттабеча капиталистически мехний болхлой классага.

47. Дlайъа моаршал да колонializма тlабаш тlера ихайсача, шоай мехний нортамукъяьен социальни прогреси чlогllбр духьа нъовсам лоаттабеча халкъашка!

48. Дlайъа моаршал да колонializми-шоай мукъяьа доазе, капиталчей мехний, империализмаеи расизмаеи духьяла, партlатом -къамий нортамукъяьен бахьан долаш нъовсам лоаттабе халкъашка!

49. Чlогlлойла революционни низий — дунен социализма система, дунеи халкъашта юкъярча болхлой болама, халкъашта къамин социальни нортамукъяье янкхара тlехьарча нъовсамхой имз бола цхьоагlе!

50. Вежарий моаршал да набахтанашкеи фашистски боангашкеи Iехап оозш брахкача, халкъий партlатома тlехьара, социализмана тlехьара къонахаш долаш болча нъовсамхошка!

Партlато ле капитална тутмонхашта!

51. Вежарий моаршал да империалистически агрессе нихащагара исторически нетало яьинхача турпалча въетнамски халкъага!

Дайъала хилда советско-въетнамски доттагlан!

Машар, партlато, кортамукъяье хийла Индокитай дерригача халкъашта!

52. Вежарий моаршал да реакционно-фашистски низий террора дукъяьа нъонхчал долаш нъовсам лоаттабеча Чили болхлой классага, нъахьегамхошка, берригача демократашка!

Дунен халкъаш! Чlогlбе Чили патриотащара сенидарность!

53. Дунен халкъаш! Хьарха Iарбий паччахьалкхенгата духьалара израильски агресси сецделга, израильски агрессеро дlалийца деррига Iарбий паччахьалкхенашт халкъашт тешаме машар оттабегга! Шер а лойла, чlогlа а лойла нийсхон нъовсам лоаттабеча Iарбий халкъашшара солидарность!

54. Дlайъа моаршал да шоай халъташ израильски агрессеорех муъъадахар духьа нийсхон нъовсам лоаттабеча Iарбий мехний халкъашка!

Чlогlа а лелда, дерla а ухийла советски Iарбий халкъашта юкъера доттагlанн цхьана пелалу гlуланхъан!

55. Европейски мехний халкъаш! Нъовсам лоаттабе европейски континентах паччахьалкхенашта юкъярча чlогlлача машара, нхеранзлен, борнате цхьана пелалеча гlуланхий районн яр духьа! Хьагучадаха реакцеи реваншизман низаца — дунен халкъашта юкъера нхохнан нъалбарга духьаларча мехстагlий тийша балхаш!

56. Азиатски мехний халкъаш! Нъовсам лоаттабе паччахьалкхенашта юкъера машар, цхьана пелалеу гlуланхъан, дlачча лелийча гlуланхъа чlогlлар духьа, Азера колониализми нихъяркхоаш бахьан долаш!

57. Дунен халкъаш! Нъовсам лоаттабе дунен халкъашта юкъера нхохнан нъалбарга данза дергдаоца гlуланх а дlалаоттадар духьа, машар дехара принципаш тайп-тайпара социальни строеш йолча паччахьалкхенашта юкъярча гlуланхий бофаран а бlа дlаоттаеларга вlашtlехьдикха гlерта!

58. Дунен халкъаш! Низ юкъе ца боаннхинга дунен халкъашта юкъе лелдаоча гlуланхий замен а дlа дlаоттаделлеш цlанкха а юкъе доаннхардоацца ядирни горз дехнигlен вlашtlехьданкха гlерта! Нъовсам лоаттабе массене а цlендь горз дlаданкхар духьа, дунен халкъашта юкъера ихоачашде чlогllъяр духьа!

59. Дайъала хилла Советски Союза ирахьара ленински политика — халкъий машарен деттаеларе, империализмна, реваншна, тlома духьала нъовсам лоаттабу леррика низаш нхоатдарца политика!

Котъяйла КПСС XXIV съездо ийчьяча машара Программа идеиш!

60. Чlогlа а лойла, тоа а лойла вай сийлахь-йоккха Дахе—Советски Социалистически Республикий Союз!

61. Марксизма-ленинизма байранхица, Коммунистически партя кулгаца — коммунизма ноталенга дlакъалхашкхъя лолле!

Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитет

ТАСС ЗАЯВЛЕНИ

12 октябре израильски ракетни катераша Тартус яхача сирийски порта дов дар бахьан долаш хлл чудахlитай Ефрат яхача ха тlа хьалъеш латтача гидроэнергетически комплексана оборудовани яхьап 5 октябре цига кхаьна хинца Илья Мечников яха советски торгови кема.

9 октябре израильски самолеташа бомбаш чуйийтай ххьча паччахьалхенай представительстванъяра цlькаккха тайпа тlема объекташ йоацча Дамаска ихьап райончеча советски культурни центра. Цу хана цу здане чухинача советски сирийски гражданаша какъе боабаь нах ба.

Израильски авиаце къизагlча тайпара бомбаш чуйийтай Дамаска, Хомса, Латакена, тоъал докхха материалаш зе дъяь, нах чубаха цlеноп дагlа кварталаш бохьай, гражданскеи нахах боабаь духха ба, ву дакъе хlалхеи ба. Египте бомбаш чуйийтай Порт-Саидан Каира пригородаш тси.

Цу дерригача хlамаша тешал ду израильски военщино Iоажал яъъап дола герз маьрша бахача наха духьала гражданскеи объекташе духьала дерздаць хилара, кхьметтеп тlемаца дакъа лоапап йоацача паччахьалкхенай а кемашт маьршача учреждементеп дов чуъу.

Сирийскеи египетскеи городашта чуетта бомбаш соцаш яц. Израильски доал деча гlозяраша пеpцю Iарбий паччахьалкхенашта, этгара хьалхара арглаина Египтанеп. Сареиеп духьалара агрессе, вогlча тайпара телъаю Гаргарча Малхбоаленах йола ООН Кхермазлен Советен Генералын Ассамблеин решенеш.

Шоай лорарара йола бокъо кхоачашъяни израильски гlазрахота дlалийца, массага а шоай хинна лаьтташ муъъадахар духьа инфекхон къовсам лоаттабеши йола Iарбий паччахьалкхенаш Iалъяьа те чlогlла денаеи сабари долаш я. Цар духьхьал моастагlчун гергашшарча инзашта духьала мара деттаеи Советски Союз бе-башка па хеташ Iе йиш йолаш яц Сирееи Египтерен советски граждаеи боа а беш израильски военщино чакхйоаха ауламе акташ, цо хьадех Сиреи Египтан маьршача городашта чуетта бомбаш сов чехка социалгlа, дунен халкъашта юкъярча боккъон норман, цу дакъе пархlатта кемаш леларе хьакъехьарьяраш а Израило йиззя кхоачашъелга. Уж зуламе гlуланхаш Израило дlахо деладоаб, цуаг наьха-санна водар хургда Израила шийна.

Гаргарча Малхбоалеие инйбсо дойеи чlогlлеи машар оттабара йола ларда лоархlа Советски Союзо Израильски агрессии Израило низ беш чакхйоаха акташ соцаярах, израильски гlазрахота дlалийца Iарбий территореи муъъа хецъях.

Советски халкъо хоадамболлаш бехке ду израильски гергашшарча виъаша граждански объекташтеи маьрша бахача нахаи ахгагlча тайпара бомбаш нуъттара герз деттаеи Советски Союз бе-башка па хеташ Iе йиш йолаш яц Сирееи Египтерен советски граждаеи боа а беш израильски военщино чакхйоаха акташ соцаярах, израильски гlазрахота дlалийца Iарбий территореи муъъа хецъях.

НОВ. К. Н. БЕЛЯК ХЬАЙБАЙ БОАХАМАИ ДАХАРАН ЛАЬРХlАЧА СССР МАШИНОСТРОЕНЕ МИНИСТРАЛЛА ХЬОЖАВАРАХ ДОЛА

СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

СССР Лакхехьарча Совета Президиума СОЦЛМ БУ:

нов. Белик Константин Никитович хьайбай боахамаи доакъарап дахарап лаьрхlача СССР машиностроене министралла хьожае.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль,
1973 ш. 11 октябрь.

Грозненски химически комбината № 132 йолча цеха бригадаша ю къе яьяча «Ветеран» социалистически къе уъх мера дахаддаш хьалхалатташ я вокkагlйола аппаратчик Долгополов Александр керте латта бригада. 19-ча сентябре денз ухх шера тlехьъара деттаеи чоатъ товарни продукци арахецlа я из бригада чуйоагlаеча цеха коллектив. Хьинаре къахьегагла белгалбаздаеи бу аппаратчикаш Голофинская Зинаида, Статина Владимир, Унтеральд Вера, Долгополов Александр, хьабараш.

СУРТА ТIА: (аьрдъаьра аьтеха) аппаратчикаш З. Голофинская, В. Статина, В. Унтеральд, вокkагlйола аппаратчик А. Долгополов.

С. ХУГАЕВА сурт.

Дика толам

Ийслагlча пятилетка кхоалагlча шера тlахьи тlэййца социалистически лекхараш хлнал хьалха кхоачандара шерра социалистически къа йоаннай Грозненски бурув тохара болхий управленне бурув деттача бригадина. Царех дуккхачар хlашдехьа дикка тlехкхоачашъяй бурув тохара шера план. Царца кхъе хьалха заттачарех я бурув детта мастер Мирзоев Мерза керте латта № 108 йолча буровой коллектив. Шера план 268 процент кхоачаш а еш, хlанзлехьа шера заданеrla авьрхlачул совгlа по техад 1686 метр бурув. Лоацца ахьча пятилетка тlехьъара шера чотах кхъхьегаш я из. Ишгта хьинаре къа а хьегаш шера план 149,7 процент кхоачашъяй Черников Григорий Денисович керте латтача № 109 йолча буровой коллективо а. Хlанзлехьа шера планаа совгlа по техад 615 метр совгlа бурув.

Шоай ювкъосташтта хьокхам а толаш шарца дуъха тlехьа па юсаш хьинаре къахьегаш я бурув дегта мастераш Гусаков Николай Дмитриевичи Мау Александр Григорьевича керте латта буровой коллективаш. Ийс бегга кхоачашъяй цар а бурув тохара шера план.

Ш. АБУБАКАРОВ,
Грозненски бурувтохара балхий управленне съахьегаеи аланеи отдела начальник.

* * *

Сихагlеи кlоварlеи бурув а тохаш духхагlа мехкдьятта доакхайтагlча яхача деизагlа къахьегагла бе Старогрозненски бурув тохара балхий управленера бурув деттараеи. Цу дакъе ерriга шоай торнаш оарцагlа я яьха шерра социалистически яхь йоаржай бурув деттача бригадина. Цу яъъе хьалха деттачарех цlа я хlанзлехьа планагlа авьрхlачул совгlа 700 метр бурув а тохаш. шера заданаи дикка тlехкхоачашъ йоаla Черненко Виктор Григорьевичи керте латта бригада.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

Тайп-тайпарча къамех 1164 дешӀро ва Грозненра № 11 болча школе дешаш. Царна хьехаш ва шиъа шуьлаех дика довза бIаь гӀерта хьекъаро. Цу беркатийна коллективана кулгалдеш а коммунист Цуканова Людмила Константиновна.

Педагогически йоккха опыт бо-ла, кӀоначуьра хьехархочуьта эшначу хана новкъостал де кийча бола духха хьехархой бу царна юкъе. Царех я балха стаж 18 шу дола Салахудинова Ангелина Петровна. № 11 болча школе цо болх бу яьх шу да.

Дукъхаза хийржай из партпрга-низаце секретарша. Хьаьта ХӀинз школа «Знание» общества председатель, лекторски группа кулгалхо я Ангелина Петровна. Из классни кулгалхо йолча 10 «Б» классе дешарах бераш кхетам хи-лар 100 процент я, хӀаьта знаней динка — 65 процент.

Халкъа просвещене отличник йолча Ангелина Петровнана «За трудовую доблесть» яха медаль еннай.

СУРТА ТӀА: Ангелина Петровна школӀа детизма уроьга юкъе бесседа ей я дешархошна.

В. ЮНЦЕВИЧА сурт.

АТЕИСТАШ КХЕБУ

КПСС Нохч - ГӀалгӀай обкома Х пленума а Малгобекски горкома XII пленума а кхььегамхоьта атеистически кхетам лулга тоалара кхььехьара социамаи кхоачашдеш парте горкомо бена балха лоарХламера дакъа ДIалоаш атеисташ кийсбаро.

Хьаша тха районе ИлӀман атеизма тайп-тайпарча дешаех къамаи лаш деш дерригна, советски, хьаминистративни органаш, боахама организацеех кулгалхоь 30 сонтгӀа саг ва, парех я горкома инструктор А. А. ГӀлиев керте а воаш республикански атеисти семинаре дешаш ва.

Районе де йиш йолаш дола методически а кхидола а новкъостал ду дерригна лекторашта атеисташа отделенеста, темаех лекцеш ета, къамаьлаш де кийчуьта. Кас я кача горкоме а мотгигашка а вIашагIтохаш семинараш, совещанеш юкъ нарца ешача лекцеш чулоацам тоабара, лалуьгIаяш дикагIа чеиабогIлашо дола бакъдаяш кокъедоладе парна гIо деш. Лекторша термам кхьаьста Набережаьу лекцеика белгалдаьха лоарХламе дешаш дуьзача лолуьгIаш бараш кокъеза, цу гIулакха моттигера бакъдаяех дикагIа пайда а эшаш.

Дынах тешариЙ саьхьстам тоабара кхы гӀулакхаш чакхдахърша цхьана цу тайпара дина духьлаяра пропаганда оттаяех, тхона хетаюх, дика бекъат доал. Из бахьан долаш да ух тIехьара пхе-ара бетта общественни сатем бобеш дола сараьда вIашагIехьаЙтта дош хинна эпкарех я кхы дина гӀулакхаш а на деш хилар.

Наьха вахаре денгара-денга пеераГа кокъелоагIаш латтош соеВски обрядаш цIейш. Уж да торжественно хьалара паспорташ дIалуьга, экъаре болха, кагирхой дIалуьга, балха хьалхе лелераш безбога, духьхача хана къаьхьегаш говзал йолча болхлоша керда балха баьккача къонача болхлоша гIо делга, кхыпарш.

КПСС Нохч - ГӀалгӀай обкома Х пленума соцамаи кхоачаш а деш тха вIашатIехьашпад берригна районе кулгалду болхлой нах бахача мотгигашка беча кхетама балха юкъеза. Цо торо хиллийтай Илман - атеистически дешаех ешача лекцеш, деча къамаьлий чулоацам гучабоаккхаш ца хилар. Цул совгIа царна дола лоарГламе тайпара ницца тоаш ешача лекцеш, деча къамаьлий бобрам белгалза лаккбе. Январь бетта деча сентябрера кхачалца цу хьаьежъа 7000 совгIа беседа ий, царех кхоалагIа дакъа гIалгIайн ноггчийн меттала а болий. Цу тайпара болх вIашатIехьбаккхаьо торо хулийтг парте горкома юхьшпарча партпрагаизацеех бергига районе балха нах чулоацам лекцеЙ пропаганда дIаоттае.

Къаьхьегамхоьта юкъе ИлӀманатеистически дешаех дика лекцеш ешаш къамаьлаш деш ба ГОВД начальник Ш. Мегушков, «Ингушский» совхоз директор А. Тетагажев, автотранспортни предприяте начальник К. Боков, районна керттера лор А. Хамиев, шоллагIа горбольница керттера лор Б. Точиев, кхыбараш.

Ешача лекцеЙ, деча къамаьлий дикагIнийсал къоастараца царех цхьаьнарг горкоме, вожаш юкъаьнарча партпрагаизацеха ешийташ тохкам бу. ХӀаьта цул совгIа парте а комсомола а горкомий членаш уьхийт предприятеша, учреждеНешка, организацеша лекцеш мишта ея а къамаьлаш мишта ду а хьажа.

Лесторашт, докладчикаш, политинформатораш, агитколлективаЙ кулгалхой каст-хаста парте горкоме вIашатIа а тохам парна ДIадоьвитт дына тоабара деладу карцахаьра гIулакхаш, уж тоабаш фу нахах латт а, царца фу тайпа болх бе беза а.

Ала деза, атеисташ кийсбара, къаьхьегамхоьта юкъе деладу ИлӀман-атеистически болх тоабара пайда йолча ерригача торонех оаха хӀанз а бина пайда ца эшаш хилар, цу лоарХламера балха цIенкхоаттта кхоачамбоаларна хилар. Царех керттердараш да: дукъхача лекторша кIоарга, бакъдаранша чӀоагIебеш шоай ИлӀман - атеистически дешаех ешача лекцеЙ, деча къамаьлий чулоацам гучабоаккхаш ца хилар. Цул совгIа царна дола лоагIеча тайпара ницца тоаш ешача лекцеша кокъе моттигера бакъдаран кокъедоладе на ха хар; лекци ешача ерригача хана шоаш дувцача керттерча дешаеша дадувгIаш барий терхам тIаоза хоьа а вIашатIехьдолаш а бола лекторан кIезига хилар; хӀанзача технически торонех, гойтара пособех, кхыйолча гIонна йолча торонех Ialьмате кIезига пайда эшар, кхыдараш. Цар новкъарле ю боагIаца тайпара политико-кхетама болх вIашатIехьбаккхаца.

Дына духьалара болх тоабара нодкъараш ю ислам хьалхараш, цун чулоацамах, из Нохч-ГӀалгӀай мехка кювчарах, тайп-тайпара культа формацех, пар вIаши шоайла долча бувзамех дола литература гечтара кIезига хилар а. Из дошлора керста дина сехтагIа а (баптисташа, адвентисташа, пятидесятникаша, кхычара).

Цул совгIа района атеисташ кийчбара а, ИлӀман-атеистически болх тоабара а белгалза новкъарле ю горкома штате болх бен лектор-атеист ца хилара.

Цу лоарХламера балхазара кхоачамбоапараш дика довзаш, уж сиха-гIа дIадахара, къаьхьегамхоьта юкъера ИлӀман-атеистически болх тоабара КПСС Нохч-ГӀалгӀай обкома Х а Малгобекски горкома XII а пасиумаша балхазара тайпара де йиш мел яр де гIерташ я тха города партийни организацеш.

А. ГЕТАГАЖЕВ,
КПСС Малгобекски горкома пропагандин агитацен отдела заведующи.

СОВЕТАШИ ВАХАРИ

СТАТУСО ДIАДЕХАРАШ КХОАЧАШДЕ

Цу дизад депутатий статуса хьаьгехьара Закон ГIаийца, хӀинз баьхьа шхьаьпла итогаш е метаргболлш я. Къаьхьегамхой депутатий Заводской районера исполкомо духха хӀама даьд статусо яхар кхоачашдара.

Закон бокъха практически лоарХлам болаш хилар теркал а деш, исполкомо, КПСС райкомаша цхьана чӀоагIа я яьй, сессе къоаб-бал а яьй депутатий авторитети хьынари айдара, боахамех политически декларации кхоачадара хьаьхара пар бекътохкам чӀоагIбарр, харжаяхой накалаш кхоачашдара, социалистически демократи дIахо дегIайоалларга тIаерзаньча организационни принципаистски мероприятеий плаи.

Дукъха мероприятеи хIанзе а кхоачашъяьй исполкомо, тхона боькъонца гучадьяьнад балха цер мел дика цIияни ю.

Къаьстта уйла тIайохитгар оаха Закон Iомалара. Из болх массеех яхтам болаш бар тха.

Эттара хьаьлархь аргIанна Закон Iомалаьд исполкома аппарато, массазарча комиссеешн депутатски советашкеп.

Мероприятеи плана тIе оаха белгалладь тха района ахаперча лоарХламегIарча собштей хьаьхьа депутаташка хоам белга вIашатIехьдолаьхьара деиташ я.

Депутатий авторитет лакхъяри цар балха хьынар айдари духьа райсовета исполкомо «Сийлен книга» оттадьяь.

ХӀанз «Сийлен книга» тIе дIаяьбаьб эттарг хьаьхара райсовета депутаташ — ин. Х. К. Асатуров, дукъхаза а депутатална хийрза Д. Ф. Степанов. Уж ба депутатски балха дукъха мелзинн хьынари дIадена, цар новкъостатца дукъха дешаш къастадь бола районин Совета къаьнара депутаташ.

Депутатски цIагIа оттаьяь общественни самодеятельни оргаеш лерзинеп гIулакхаш хьаьхьажар йола «Райсовета дикагIбола депутатан» яха стенд. «Тха депутаташ» яха сурташ тIадохка альбом, «Къаьстта» депутатий Совета — хьаька Iаьлара оргаеш яха хоза кийчьяь стенд. Укхаза я массазарча совещанеш депутатски советанеи еча хьеелнеи, сессей балха юкъе депутаташа дакъа лаьара графикаш, депутатски советий царна чуйоагIана хоржамий округиЙн схема.

Депутатски цIагIа да депутаташгIен хьаьсазара комиссеешн лаьрхIа тайп-тайпара литературе. Райсовета исполкомо долда хIама ду депутатски цIа райсовета депутаташта новкъостата ду методически дукъха а хIинца дIаоттара.

Райсовета исполкомо цIий практически балха тIе чӀоагIга. уйла тIайохитг депутатий, массазарча комиссей, депутатски советий, домовой улични комитетий, ноъкостий суьйга. халкъа дружинаЙ балха хьаьха латта опыт вIашатIехьараи тIайоаззяяраи. Цу тIулакха оаха вIашатIехьбаккхаь шеи дукъха хьаьха латта опыт—массанена а, «Хьокъаме общественни порядок хилийтар духьа» яха бюллетенаш арахецна. Дуьхьа къаьстта цуьна халда жоп далеп тоор хилийтар духьа депутаташ, хьаьхьа а, сесси хилара хоьм бу исполкомата шоайта тIаьшт дика деиташ яьша новкъа къамаьл де, къаьхьа яздо безам цIаларах.

ХӀанз хIара деиташ лаьца решен тIаэш сесса. Цар тIе белгалйий хуьлуш ю хьынарца хьаьхьажа ханаши уж кхоачашдеш а, хьаьхара бехктохкам бола нахи.

Адиза, уж тIехьъяьна 2 сессе 9 запрос ешаш депутатий группаккерен къаьстта-къаьстана депутаташ-карен. Уж ерригаш а хIинца чакхъяьнай. Запросех лаьца сессешка къамаьлаш дир трамвая Управленеша начальника нов. Багашева, Гишшлюшира Управленеи начальний заместителеа нов. Ш. М. Омарова, къинчар. Ерригача запросех лаьца решеши ГIаийца, уж мишта кхоачашъю хьожаш гIоагIга тIахьожам оттабаь.

Депутаташа цар практически балха тIа новкъостатий хилийтар дукъха запросех лаьца памятка оттаеш да тхо хIанз керда гулъеча сесса депутаташа.

Эттара тIехьаГа хиннача хоржамашка 145 депутатаех 85 дукъхаьнха хержа ва. Советски балха практика цара Iомае езаргьа тха. Депутаташа хьаьхара денноше а деиз общественни гIулакхаш хьынаре дIадоладе йиш хургIолаш парна новкъостаи де дехкарайла я исполком.

ТIайийача Закона тIа белгалдаь дукъха лоарХламе гIулакхаш да депутаташа шоай полномочеш толаме кхоачашъяра новкъостатде, хӀаьта ну гIулакха новкъарле еш болча наха Законата хьежжа жоп ду.

Халахете а, тха районе мотгиг хинний радиотехнически заводерча хьаьхарга хержа хиннача Совета депутата нов. Л. Л. ПотапинайгIа депутата дехкарашт кхоачашдеш цо яьккача хана цунна долаГIаш хинна алапи дIадала цу тухаш. Производстве болхлой нна тоъап яхаь бахьанаш а доахаш депутатски дехкарашт кхоачашлара дIахIара муьчьабуьйтайна депутаташ «Терек» яхача фирме, Автобезинови заводе, ЦРМЗ, «Грозненерго».

1973 шера хоржамаш хиннйчул тIехьъяьга дукха ха ялалеха мехкомата ца а хоаттап балхара дIавалъяхъяьна ши депутат (Аннинова цIеперзи НГДПЗ, ГНХРС треста СМУ-1).

Исполкомо, КПСС райкомага цхьана, Закон довзийтаеи совещанаш йи предприятейн учреждеенди кулгалхошта, цу хана къаьстта уйла тIаньхитгай депутаташа хьаьхаьнхарча кулгалхой дехкарашта.

Закоюо яхар кхоачаш а деш, исполком лаьрхIа хьожаяьть цу тайпара гIалаташ кхи юха ца хилийтара.

Хьаьлхаза хержача Совета докъха новкъостат дир Совета парт-тийни группо. Партийн группо дукъха лоарХламера дешаш къастадьа, дIоаттара цо депутатий болх дика тоабе торо хилийтай.

ХӀанз партгруппа балха планоттаеи, цудухьа оаха дог доах хIинз Совет хержачуьта тIехьъГа а цу тайпара гIоачча хургIолагIа.

ХIанзачуьта тIехьъГа Совета балха стилин методашн дIахо эргьяьча тоабара бе бешаш Iаьлъяьте дукха дукдагIа коллегиальность йолаш юрта болашш хилийтара, хоржамий членашаш кхоачашдеш юкъе шар хьынарца дакъа 2013-гIардола гIулакх де деза.

Депутатий статусех дола Закон — ерригача Советаца, Ларга депутата чакхдоахача гIулакхий прог грамма, хIаьта ну чакхъяьккхарг советски демократи дIахо дегIайоалларга дакъера КПСС XXIV сЬезда решеннеи кхоачашъяргIаьга керда гIа баккхар хургда.

П. СОКОЛОВ,
къаьхьегамхой депутатий Заводской районера исполкома секретарь.

ТолашагIбаршта —совгIаташ

Грозненски автомат заводе цIий-тоор тIа эаьлъяь эттара хьаьхь бларг кхоа хоза хиннача хана къаьстта-ларгарашт хьала кхоачаш. Дено дукъхача маьлхаша ойла пхоьа бIаргарг ерригача хьаьхь ткъе дикагIбола Нуьцаев Алаев муьлех Алиев Ярагiеп сурташ. Уж бо дикагIбола цIеперзий проектеи-машинаш. Из кхоачашдеш пхеа-рех къаьстта-ларгаша, вIолагIга пхеа-летка кхоалагIча, хоздамбека шера пхеа плен хинал хьаьлха кхоачашъяра хетаньча социалистически яхье хьынаре дакъа лаьара дашъяьна царца.

ЦIхьа шу хийна 1аг Грозне промышлено - пропарочи станце уж балда бола. АвтагIчарех бен пар болх—бIеха, чуьра маьттах хьаьлъяьхь йола цIеперзаш дикача сортех йола сийрда меххьаьтта продукташ чуйотта мегарг болаш цIе-ша деза. Цу пIулакха йоахха гоазал эш.

Нушаевен Алиевен моллагIа хIотташ хиларех болх мелбIайташ, цIеп-ла деза а хуьл ар кийчьяь цистернаш. Дукха бIаьн цистернаш кийчьяь цар планах совгIа мехкьаьтта чулотта.

Шоай эпкеп, балха гоазал я.п.

БІУБЕННА ГІА БОАХ

РЕСПУЛИКА ПРОМЫШЛЕННОСТО 1973 ШЕРА НЙС БЕТТА ПЛАН КХОАЧАШЪЯРА

ИТОГЕХ БОЛА НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР СТАТИСТИЧЕСКИЙ УПРАВЛЕНИЕ ХОАМ

Еррига республике хьайначу промышленни продукцина реализаци ира 1973 шера йис беттан план 101,1 процент ахоачашъяй.

Промышленносто а хьаст-кхаъстача довкъошка продукци аралецнига 1972 шера хьалхарча йис беттан чиннарча лаклиннад Діахорча боарамгІа:

Мехкадътта чакхдоаха промышленносто — 1,4 процент;

Химически мехкадътталгиниче предприятеша — 5 процент;

Машинострооница металлообработка — 7,4 процент;

ПІишлой материалаш промышленносто — 8,2 процент;

ЙогІа промышленносто — 16,9 процент.

Продукцина реализаци ира план кхоачашъяра предприятеша аралецна продукце темаш лаьхъе-лерш лъхъохь ДІахорча даннеша:

Предприятеи	1973 шера 9 беттан план кхоачашъяра процент	1973 шера 9 бутт бутт 1972 ш. 9 беттана нийсвина процентанша
«Грозиефть» объединени	100,1	79
«Грозиефтехимаводы» объединени	100,9	102
Химически реагентий Карабудахкенан завод	106	114
Вознесенски газ чакІйоаха завод	100,5	84
Гроснески газ чакІйоаха завод	103	—
«Красный молот» завод	99,9	101
«Электроприбор» завод	102	116
«Нефтегазпромавтоматика» СПКБ опытни завод	106	110
«Пищемаш» завод	103	121
Гі. Ахриева цІерагІа «Электроинструмент» завод	105	114
«Трансмаш» завод	108	118
Электромеханически завод	105	106
Медицинскеи инструментий Гудермескеи завод	103	112
Гроснески ремонтно - механически завод	106	101
«Автоспецоборудование» опытно - экспериментални завод	103	112
«Металлотара» завод	104	117
«Грозненгро» районни энергетически управлени	100,1	96
Малгобекскеи ДІаман и «Терек» фирма	90	99,2
Ермоловски ДОК	95	117
Опытно - экспериментални завод	102	116
Ацетонови завод	105	110
Гроснески ашкьбетона конструкцеи завод	100,6	107
Аргунски крупнопанельни домостроительни завод	90	109
«Чечнигельстрой» треста ашкбетона конструкцеи завод	102	108
«Пищемаш материалаш» пІишлой индустреи Аргунски завод	116	123
«Чечениигушводстрой» ашкбетона заводеи Аргунски завод	103	104
Хьун бойзама управлени	85	88
Назрановски трикотажни фабрика	73	172
Шийлин производствейни объединени	104	111
Кога ГІирс бу фабрика	100,8	102
«Консервмолоко» производственно - совхозни объединени	95	109
«Чеченигушнийнов объединени	110	74
Дукх хьокха комбинат	96	85
Шурий промышленносто Нохч-ГІалгІай объединени	103	104
Ялата продукташ Нохч-ГІалгІай производственни управлени	111	136
«Чеченгипромстройматер ил» дукхъ производственни объединени	95	98
Кхачаи промышленносто министерство	101	104
Доагора промышленноста управленин	100,0	100,0
Моттигера промышленноста министерство	101	99,9

Мехкадътта	— эзар тонн	11838	76
Газ	— млн. кубически метр	3093	92
Электроэнерги	— млн. киловатт сахьат	2441	96
Мехкадътта аппаратура	— эзар тонн	26,1	104
Нефтеэшш		11,8	90
ТІоанаш гидролехийта агрегаташ		637	103
Скважинаи карьерзаш цементировочни агрегаташ		68	96
Тракторни прицепаш	— эзар	366	109
Трансформаторни подстанцеи		8,4	119
Электрографически машинкаш		1140	96
Электроинструмент	— эзар	1245	105
Кийчъъь хьу (колхозаша кийчъийр йоаниш)	— эзар куб м.	173	101
Ловзаяь (колхозаша хьаххар йоаниш)	— эзар куб. м.	46,5	83
Хьена гамий пІиташ	— эзар куб. м.	40,3	92
Фаттан лъекха фанера	— эзар кв. м	29,1	146
Ашькбетона изделеши конструкцеш	— эзар куб м.	5963	102
Бута кирпичаш (колхозаша хьар йоаниш)	— млн	199	111
КІир	— эзар тонн	126	108
Гипс (алебастр)	— эзар тонн	32,3	107
Шийлин изделеш	— млн. сом	7,6	97
Чухьаьхьа дувзаду баркъъьш	— эзар	29,9	111
Тіеханаьхьа дувзаду баркъъьш	— эзар	2065	157
Телята кога ГІирс	— эзар пар	96,9	122
Промышленносто дъькъка дуда	— эзар тонн	649	103
Колбасни изделеи	— эзар тонн	9,6	76
Паччаьхьалкеи ресурсаи бедах дъхькка дъкъта	— тонн	4,2	106
Паччаьхьалкеи ресурсаи бедах дъхькка ганарий дъкъта	— эзар тонн	990	111
Шурийла дІалаьрхІка мерзача шурий продукци	— эзар тонн	2,1	68
Хьвена пакъан	— тонн	36,9	93
Кондитерски изделеи	— тонн	930	110
Маьхьи маьхьа-булочни изделеш	— эзар тонн	2997	106
Макаронни изделеи	— тонн	87,5	102
Консерваш	— миллион условни банка	79,3	109
Консий хьаьгІар	— эзар декаанти	842	117
ГІий	— эзар декаанти	848	78
Ашька пхьеІача	— тонн	183,1	111
Пурмине дъьлеш	— эзар	16,6	86
Шарийкан авторучкаш	— миллион	7,1	120
Мебель	— миллион сом	10,1	100,8
Бытови химе товараш	— миллион сом	2,2	99,3

1972 шера хьалхарча йис беттан хиначул къаьстача оьсарлен лакъъенний уьк шера ду южей «Грозиефтехимзавод» объединенин продукцина 9 беттан йийсвина процентанша

ЦУН СИЙ ДАЬННАД КОЛЛЕКТИВЕ

«Грозиефть» объединенин Автотранспортин контора трактории цеха коллективе дика вовзаш ца бульдозерист Анастоев Савабрек Макшарповни.

Коллективе а техка а сий массза дакха лоаттІаеш вога производства маьк ва из.

Ший къаьъсараш никъ Советски Эскирера вальча болабир цо. Цхьа зэар йис бІаь кхоаттъе шоллагІа ца шера салтий гимнастера а юьхьанц ЗламсаІ вера цу хана цеха начальник хиннача Шабельников Григорий Петровнг волча. «Гусеничин тягачий лаьхьарча класса специалист» аьтна тІаьхьа дола удостоверени дІа а кховдадь балха дакха ларзар дийзар цо. Из дар цхьаьтта шу хьалха.

Савабрика болх бен йоаьа цех коммунистически къаьъсегага сийлен цІи леламу шех я. Савабрик ше а ва коммунистически къаьъсегага ударник.

Цеха карара-кара тела цІе байракин «Коммунистически къаьъсегага сий» ехь цІин сина дагадогІа оьна, — йоаь Савабрика. Цу хана Савабрик болх бен полча бригадина комсомольско-катирхой ика сийлен цІи елар. «С-80» яхача къаьъна трактораш тІа бора болх, керда трактораш цеца ветеранаш тера лора. ХІаьта а, пехо заданеи кхоачашъора.

Анастоев Савабрика дукха технически литература деш. Цудухьа бульдозер ехача ше чекха тоаю по пес. Цхьа нагахьа мара ДІаргагІа пи из. ДитьагІа шу да С. М. Анастоева шиЙ бульдозера капитальни ремонт ца ю.

— Тайп-тайпара уллаш чІоагІъеш, дьатта е фильтраш хуташ, гусеницаш болташ чІоагІъеш дола бахьанц ле хала а чоалаше а пац, — йоаь Савабрека, — из мо йола кагий ремонт сихха е еза. Бульдозеристаш дика хьеж бульдозерий техницески хьалага.

Ший дика къаьъсараш бахьан долаш Савабрик дукхъаза а моральни а материальни а белгалзъаьхьа. Цунгара масал эш цеха кхыча мегаш хаиза тоаруа. Ший иш, хьинар ца ехьдеш болх бу механизатор нийслагІча пятилетка хьоалагІча, доадамбева шера план кхоачашъяра а.

М. ГУНОЕВ.

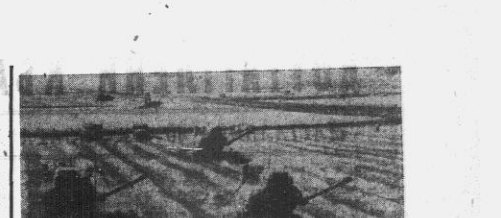

КРАСНОДАРСКИ КРАЙ, Дуга — Красноармейски районера «Россия» яхача колхоза керттера культура я. Из уллаза ДІаделлад 4900 гектара тІа. ИйслагІча пятилетка хьоалагІча шера колхозо паччаьхьалкеи дохкарда 21 озар тонн дуга.

СУРТА ТІА: дуга касарам оьрдача.

Е. ШУЛЕПОВА сурт, ТАСС фотохроника.

КЪАХЬЕГАМ НИЙСА ВІАШТІЕХЬБАЬККХАЧА

Вай республикерча предприятеша юкъе хьалха латтачарех йолча СССР 50 шу дизарга цІерагІча Грозиенски химически комбината коллективо толаме кхоачашъо йийсагІча пятилетка кхоалагІча шера планн тІаийца социалистически деккарашн.

Аракхета продукци дунен дикагІъолча стандарташа кхъехкийтара дешаша чІоагІа терхо ю цига. Химкомбината кулгалашпен партнерша хиначул дуьнен терхам дуьш уж дешаш. Царца дувзаделла пахьадан бувзам лоаттабу ІилмахоашА. Хан-хаиназьа комбинате чакхйоаш новкъане технически мероприятеш процессаш, производстзина йолча гІойлена дІа-юха йоарзжаю ІилмаН-технически информаци. Цига даьта доаш инженерно-технически болхлоша, кхыча специалисташа.

Из къаьъге хьехьохь 1973 шера хьалхарча йис беттА дальхза къаьъсараш толамаша. Продукцина реализаци ира йис беттА план 102,3 процент ахоачашъяй комбината химикаша, пласташа лаьъ-ІамчУ сомгІа ара а хилла шу, реализаци яьй ши миллион 605 зэаьи сома малъхера продукцеша. Къаьъсгама оьсарле лакъъера эдаан 8,9 процент тІехьхоачашъяй шар. Дикка хьолаьъ аракхета продукцеца ІаьболаьмаХ а.

Аракхета продукци дикей тІехдикей мара ша хилийтара а чІоагІа кхоачашъ доаттабу комбината химкаша. Йох хьаьнашар дика ла. Паччаьхьалкеи дикала Знак еннай фенола, изопропилбензола, ишн тайпара ацетона.

Комбината партийни организаце цахалдаш тІехьожам доаттабу администраце бева балха Комбината болх каст-каста бувш юкъарра партбюро собранеи, партхома заседанешка, цехови парторгашнаш заседанешка.

ХІара бетта бе безача балха план уттаво комбината партбюро, цунна ю хьукъаьт шера чакхъъа болгалаЪъхачарех цхьаьнога мероприятеш керттера цун лостам ба партийно-политически болхи комбината коллективо беча балха кулгалдаелга тоадареи. Партбюро заседанешка дувза уьт тадаьа «Производства резервааь пайда эцилга тоаргара хьалъъа болхама экономе режим чІоагІъярам» болча КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК сонамца дувзаделла белгалъъаьхьа мероприятеш мишта кхоачашъо. Иштта партхома заседанешка дийзар химкомбинат гуйрийнен Іани кийчо яра дальхьера, дІахо лийрачехническа прогресе я ешш комбината производства эффективносто лакъъера дешаш.

«Грозненски химически комбинате аракхета продукци дикагІа хилийтара» яхача темах лаьца технически конференци кей комбинате. Цига дакъа лоаШш химиЙ мехкарча химически комбинатий, Ленин-тохкамен проектний институтий викалаш. Тоххамен опытно - промышленни балхаш чакхдахара хьинаре дакъа лаьа Хьаьта технически прогресе яра болча комиссеца керте лаьт № 16 болча цеха начальнике А. В. Кудренкий. Цу комиссеца юкъеболгІа вигь саг.

Комбинате чакхйоахача организацинотся ешнесе мероприятеш белгалдаьккха да дІахо а производственни процессаш, оборудовани эргайбохьлга, тоххама балхаш делга, Іилманмен техникан кагІайпаранен сотрудничества юкъеккухьлура, аракхета продукце дикалга хьокъаш цахалдаш тІаьхьожам доаттабелга, кхыдала тІехьожам доаттабелга, кхыдала йолчеи технически прогресе яра йолчеи комиссеца шоай балха план оттаеча хана лардеи дувз йоа шера йола перспективни план.

Иштта къаьъсараш цІе-тІехьбаьккхача комбината коллективо цхьаьккха бутт дІабахийтабаш начальникаш, плани тІаийца социалистически деккарашн кхоачаш ца деш. Цудухьа из коллектив республикански сийлен Доска тІа ЛИхьай. Карара ца йоалийтаи делаш по ССРН международтахимически промышленносто Министерства карара кара тела ЦІе байрахь.

М. ПЛЮЩ,
КПСС Грозненски горкома инструктор.

КАРАКУМСКИ КАНАЛ—КАГИРХОЙ ГІИШЛО

936 километр... Цу оттаьккха къаьъьаб Каракумски канал доаьъ къаьраш . Гьалгаіа малхбузъеьа ІаІодаш да ІаІодаш ца эгара дакъкхагІа дола наха дилла хий. Из долалу Туркмене малхбологан доаьой бистера доккха а ший оьмал болаш а долча Амударьа яхача хи тІара — республике аллха наІмара боашача боккхача ах ъьастара. Вахар доаьача, йьесача ГІоматрий барханаяка гІолла деча лаьтташ долча Туркмене Малхбузъеьара районашка къаьъсараш из.

Канала йистге къаьъьа йоккхий боамбе пІанитнеи, сий йеша ваш, къаьъьо керда юрташ, городдаш.. 80 процент ГІоматрий йьесаЛеан машинаш йолча кран хьо хуьнлалу. Вахар дуьш долча хий сий каналъъ. Боаъъонца ъьяьа, по дола а деннад вахар къаьъса даьъеса паьъьа эзаш гектараш лаьтташтта.

Фу доаръ1ам болаш да Караъумский канал Туркменистана? Канала даккхалелъъ укъаза делаеча кертерча культура — боамбе 350 — 400 эзар тонн мара йоаккхаш кхиналене. ий кхалалъъа гІолла 900 эзар тонн гулъъо. Туркменех хІинк мехка боамбн кхебу шоллагІа республика хиннаЙ. Керттерлар — ъьяьи дукха боаъъонца а — Копетдага водохранилища хьалъеш бола гІишдолхой бахача цІиннех цаІ я из.

Водохранилище — Каракумски канала керттера объектех цаІ я. Канала чура сий эшача боарамаца ІІа хурглолаш ийсдора даърхІа я укъаза ей бола йоккхий хий латта моттигаш. Дай кхаъта дукха па эшача хана сий укъаза латт. ХІаьта бІаьсти лаьттанна ІІолаеа эшеча хана укъазара хий хьарсамех коллозийн сопхозийн кхаъъа да ІІадоахйт.

Канала кхоалагІен ІийлагІеп аргІаш ІІашаглІкетача хьалъеш я Копетдагски водохранилище. ТІадоагІача цера хьалъеш яккха лаьоаІа йола хий латтача моттига хьалхара аргІа 19 миллион кубоаъъонца Розе. — 15 эзарнел сомгІа сагаа, 4 эзар сомгІа 30 шу лаьъъна бола кагирхой а болаш. Канал хьалдеча комсомольъъа ІІашагІьеллаЙ 53 комсомольско-кагирхой бригада, 850 километр кІанал хІинлеи пайда эшаш дале а, цун эзар километр гаргга долча ДІоахал дукха болхаш ду. Канал шерту, хий дІа-юха хьоЖалу ъьяьа. Цу хана керда лаьтташ карадерзалу, совхозий посележн хьалъю.

ГІишлоне тайп-тайпара нах ух, тайп-тайпара хетаеш цар укъаза нийслу йола халонаш а, хІъьта канале болх бе аттта дан. Берриге хІана баш аьъна болх кхоачашбераш машинаш ялс а, хІъьта тхо халъча хІинк ІІоматрех чечкъъа ъьа делае а аттта дан. Къоаьхчаа долаш, йоккхача городаша гІолна хилар, цигара комфорт на хилар, халонаш ловзе хала веза укъаза болх бер. ГІишлоо хьалъеча яха дикагІдола хьалаш ІІашаглъехьаъара де йини мел яр ду укъаза.

«Копетдаге цьлъъо водохранилищо эрригесонан ударни комсомольски ГІишло я», яха плакат йолчара готта иЙкъ ъьаттехьа дІаъъо. Хьалхашкъъа йоккха болхаи поселок я — Копетдага водохранилища хьалъеш бола гІишдолхой бахача цІиннех цаІ я из.

Водохранилище — Каракумски канала керттера объектех цаІ я. Канала чура сий эшача боарамаца ІІа хурглолаш ийсдора даърхІа я укъаза ей бола йоккхий хий латта моттигаш. Дай кхаъта дукха па эшача хана сий укъаза латт. ХІаьта бІаьсти лаьттанна ІІолаеа эшеча хана укъазара хий хьарсамех коллозийн сопхозийн кхаъъа да ІІадоахйт.

Канала кхоалагІен ІийлагІеп аргІаш ІІашаглІкетача хьалъеш я Копетдагски водохранилище. ТІадоагІача цера хьалъеш яккха лаьоаІа йола хий латтача моттига хьалхара аргІа 19 миллион кубоаъъонца Розе. — 15 эзарнел сомгІа сагаа, 4 эзар сомгІа 30 шу лаьъъна бола кагирхой а болаш. Канал хьалдеча комсомольъъа ІІашагІьеллаЙ 53 комсомольско-кагирхой бригада, 850 километр кІанал хІинлеи пайда эшаш дале а, цун эзар километр гаргга долча ДІоахал дукха болхаш ду. Канал шерту, хий дІа-юха хьоЖалу ъьяьа. Цу хана керда лаьтташ карадерзалу, совхозий посележн хьалъю.

ГІишлоне тайп-тайпара нах ух, тайп-тайпара хетаеш цар укъаза нийслу йола халонаш а, хІъьта канале болх бе аттта дан. Берриге хІана баш аьъна болх кхоачашбераш машинаш ялс а, хІъьта тхо халъча хІинк ІІоматрех чечкъъа ъьа делае а аттта дан. Къоаьхчаа долаш, йоккхача городаша гІолна хилар, цигара комфорт на хилар, халонаш ловзе хала веза укъаза болх бер. ГІишлоо хьалъеча яха дикагІдола хьалаш ІІашаглъехьаъара де йини мел яр ду укъаза.

«Копетдаге цьлъъо водохранилищо эрригесонан ударни комсомольски ГІишло я», яха плакат йолчара готта иЙкъ ъьаттехьа дІаъъо. Хьалхашкъъа йоккха болхаи поселок я — Копетдага водохранилища хьалъеш бола гІишдолхой бахача цІиннех цаІ я из.

Водохранилище — Каракумски канала керттера объектех цаІ я. Канала чура сий эшача боарамаца ІІа хурглолаш ийсдора даърхІа я укъаза ей бола йоккхий хий латта

ДОТТАГІЛЕНИ КЪАХЬЕГАМЕИ ЦІЕЙ

МАГІАЛБИКА 40 ШУ ДИЗАРА ХЕТАДАЬ ЦІЕЙ ДЕЗДЬЧАРА

ДІадахача кІпрандийнахьа чІоагІа хоьльу яр Магіалбике. Городе массаллахьа хьалтехь лоьхуначи, плакаташ я: «XXIV съезда сопамаш толамша кхоачашдерг-гда!», «Даькъал хилба дунен хьалкъашта юкъера машарІ», «Сийлахьоккхача Ленина вайна вахкет дыне мел доал дottагІал долаш дахаІ», «Даькъала хилда мехкадьттан Магіалбике» 40 шу дизарІ»

Кьастта хоза кийчьвий города стадион. Коммунистически партя а дунен тІа эгтара хьалхара социалистически паччахьолче а хьакхелла волча Владимир Ильич Ленина докхка портрет, СССР а 15 сорахи республика а паччахьалкхен байракхаш, дехьа а сехьа а хьалтеха лозунгаш... Докхка ши цІей дездеш бар Магіалбика кхъьегамгой: шарех паІ — юртбоахама болхлой Ди, хІаьта шоллаггІар — мехкадьттан Магіалбика 40 шу дизарІ.

Сийлахь - бокъхача Октябра боламо хьакхедла йолча Магіалбика, дуккхача къамех болча цун мехкадьттахой сийлаи тІудахкаш беррига мехка а довзап да. ТІема пеpашка фронта ша доогор Галлашдера тІехдика паччахьакхен декларант кхоачашдар ена Ленина орден лелаеш я цхьоалгІа промысел. Цу шерашкахь мехкадьтта доакхаш бурув тоьача Ерригзоюзни социалистически язык коталомаш йоаъаш хинна буруз деттараш ба укъза, советски пятилеткай декларанаш тІехдика кхоачашдарца цхьоалгІа промышленни къьхьегама Турпалаш бац, паччахьалкхен ордеташ медалаш енна бІзъ мехкадьттахой да.

40 шу хьалха, Г. К. Орджоникидзе приказах эгтара хьалха мехкадьттан Магіалбике юллаш хиннарех дукхахбараш хІинъ вайна юкъе боолиІ ба, шарех цхьабараш къьхийра баьнна хІинъ дотІа а доагІан саюлаш ба. Бакъда шар турзалерча гІулакхий цІакхоа бос бооргбоаца цІе байрах дакхха айъь коммунизмера бодача новкъа такан дІахо хьо цар кхеьіча кхонача тІехьен тоташагІболча викалаша.

КПСС XXIV съезда сопамаш вахаре а доахаш ййслагІча пхеперси декхарш сийлениа кхоачашдара шоай ишп кІинъера на кходен кьаьхегаш ба Магіалбике мехкадьттахой, юрта боалхан лелаберан. Дукхха къамех болча кхььегамгхоа ioха а, юха а дош ду Коммунистически партера, социалистически Даькъоша жизнерошка дуна хьалхъй дottагІал кхы дІахо чоагІде. Ленина васкетша тІзъта тешаме хила, деррига хдамлеп сийрза кхоанне — коммунизм хьалъеча кхы а хьинарегІа кхььегга.

...Ди дельхьйга кхоачани городера а юрташкара а дукхха нах вІаГІахчет сталине. Царна кІеп города ветеранаш, тахан промышленносте а юртбоахаме а хьалхе делаерш, партийни, советски, комсомолски организацеш вижлаш, кагчрбой, рейпа кулгалдой. Ишттта мехкадьттахой города 40 шу дизара цІейга хьайка ба доазлахарча вожаранца йолча Ленинаберга - ХІинъй а Черей-Балкхарой а республикашкара хьаьший.

Эгтара хьалха хьакхочу КПСС райкома секретарь Х. Е. Татрови райпеолкома председателя заместитель М. А. Гайтови керте Кьилбеседа - ХІинъй ССР Пограничи районе викалаш. ТІакхха — Черсий - Балкхарой АССР Терек юкъера городера, Моздокера, Ныьарера хьаьлий, Цмоий беламе тІаш уж Магіалбика кхьаьгамхоша.

Магіалбика 40 шу дизара дottагІаеш кхььегамем цІейна тотань митинг лоацца кхамаьл а доаш хьеча кхььегамгой дottагІ горсовета исполкома председателя К. Т. Янцевеа, Цо Магіалбика 40 шу дизара цІейца даькъала буьнг митинге гулбенаираш, дІайха моаршал доаттг хьаьшаька. Оркестро кхоачанбоо Советски, Союза Гимн. Кхамаьл де дош ду КПСС Малгобекски горкома хьалхара секретара П. Г. Кашеева.

— Тахан укг гуйран хозача дийнаьха вай вІашагІкхийттад, — аьлар по — Магіалбика 40 шу дизара дottагІаеш кхььегамех цІей дездеш. Гуйре — даькъа боолиІ хІам бу ха я. Укх шера сийлениа кхььхийгад вай мехко, вай хьалкъ. Цундухьа вай кхы а дІаьлкгІа, нах болхлагІа да. Советски Союз, вай социалистически дottагІле баьхьан долаш планета тІара дІаьйоаьаш латт тІема кхерама цІмкхора умрох. Машарех муьлх кхььегамегаш социальни шийсхоп дуьнен тІа чІоагІьара керда турпалера, денале гІулгхьаш ши. Уж кхоачашдара вайх хІаране дог ураоттаду ца хІоаеш дерзина шоай ваьхар коммунизма идеалаата дІаденнаьна.

ДІаьхо цо дийнар 40 шера городе дІанна хуьлъеч, пятилетка кхоалагІча, хоадамбеча шера дехкараш кхоачашдеча промышленносте а юртбоахама а кхььегамхоша дІанна толамаш, дІаьхо кхоачашде деазза доагІзамеча деазза доагІзамеча ден ша.

Сурган тІа: Черсий-Балкхарой АССР Терека городской Совета исполкома председатель П. К. Кадзоков совгІат дІаьхуй ва.

США ВИЦЕ-ПРЕЗИДЕНТ ОТСТАВКЕ ВАХАР

ВАШИНГТОН. (ТАСС). США вице-президент С. Агню отставке вахар, хІаьта ма президента кхоабалдаь тІа а ййлар.

Президент, аьлар Кайча цІеп ваьлел, конгресстулгеча хьежжа вице-президенталла вахийта каьнгаш датдарга лаха воллаьу.

ХьалхагІа хоам бо хиннача тайпара 1968 шера вице-президенталла харлаьлас дуьнга хиннача Вашингтон округерча Іаьдала исполнительни органашта керте латтачуьн Мэриленд яхача штата губернаторски гІулакхаш тІа ма воагІа чІогІа кхоабалдаь, нахагара ХІамийгаш яхарах, налогаш дІатакха на тигарах. Агню бехке вара тохкам бакъ Мэриленд яхача штата премьерштуро. Самара хьаьхарча дийнахьа Балтиморе хиннача окружной федеральни суде Аргивс муьІарах даьа налогаш тахка ца тигара ше бекке хилар. Сулгга сингха заньдене тІа по белгалдаьккхаш, тІехьа гІа Мэриленд яхача штате контракташ тийнача нахагара 1967 шера ше хача ййлаь хилар.

Набахта яккха условно ккю шу суди 10 000 доллар гІоди техадар Агнюна. Судо ну тайпара ремени яьй условни приговори от ставке вахара «ккочам болаш бекк бар» а лоарХаш условни приговор а дьь из вутилга юстице министра Э. Ричардсона могадьчул тІехьа гІа.

Чилийски реакце лелалечча шоаш духьала боагІа дІа а хойташ, Чиле демократически низашта ше муттаХьа хилар дІахо а кхайкадеш и дунен общественность.

СУРГТА ТІА: Малхбузьехарча Берлина кхььегамхой демонстраци.

АДН—ТАСС сурт.

Къамаьл деш ва МагІалбике эгтара хьалхарчарца мехкадьтта гуЧадьккхар Тазетдинов Кабир.

Къамаьл деш ва Кьиьбеседа-Хінъй ССР Моздокски городской Совета исполкома председателя заместитель А. З. Гетто.

Къамаьл деш ва СоагІанчарча № 19 йолча школа заьуч М. Додов.

Х. ЮНУСОВА сурган.

ФУТБОЛ

ДІадахача шоатта дийнаьха аргІанарча туре шоайла довзап хилар мехка футболын чемпионата «А» класса (11-ча лига III-ча зонера команднаш.

Грознера «Терек» Курске вІашагІкхийттар моттигерча «Авангардаца». Сеет 3:1 йолаш коттьяьлар «Авангард». Курске ййшачух тІехьагІахь. «Терека» футболисташ РСФСР-ран командаш финалын пулькс даьхь лацарах даха дог дан.

ХІаьта кхыйола матчаш иштта чакхъьянаш:

«Металлург» (Тула) — «Динамо» (Кировабад) — 3:0, **«Химик» (Новомосковск) — «Полет» (Сумгаит)** — 1:0, **«Сталь» (Орел) «Машук» (Пятигорск)**—1:1 (3:1), **«Динамо» (Махачкала) — «Динамо» (Ставрополь)** — 1:1 (4:5), **«Волгарь» (Астрахань) — «Уралец» (Кировакан) — «Калитва» (Белая Калитва)** — 2:0, **«Ширак» (Гюмри) — «Ло»** (Ленинакан) — «Салют» (Белгород) — 0:0 (5:3).

Краснодарера **«Кубань» Майкопера «Дружбаьн»** ццу туре салоІаш яр.

«СПОРТЛОТО» КЕРДА КАРТОЧКАШ

«Спортлото» Кьилбеседа - Кавказски мохьалн управлене хьакъа «Спортлото-2» яхача спортивнотиражный лотереи керда карточкаш доххаш да Грозне 1973 шеран 11 октябре дена.

Уж довзадаь бокъонаш хьаьшаьхьа хиннараш я Спортлото керда карточка ййлача «Б»-н «В»-н долкъош тІана цІийна бакъьхьа хетача яхь тайпара спортах доза тахьаьхьаьш тІехьа дІаьлодучІаккха хиннараш я Спортлото керда карточка ййлача «Б»-н «В»-н долкъош (йолайла ййлаш) чу доачхий «Спортлото» йьшка чу доччтош.

«Спортлото-2» кёрдадар — цун карточка тІа Іа болгІаньхьа ночеан шиннаьха хулача тиражашка довзар да.

«Спортлото-2» карточкаш лоаделчу аьтта балара торонаш дуккхагІа я, хІина аьча, уж цхьатарра цин тилаже ираз долаш хилар йоцу бІцц йолаш да.

1973 шера 20 декабре «Спортлото-2» эгтара хьалхара тираж хуьрьа. «Спортлото-2 а» «Спортлото-І» а тиражашта цепаторхарьа «Грозненски рабочий», «Ленинан некъ», «Сердало» яхача газеташ тІа.

«Спортлото-2» карточкаш цун эна ййш я алхха «Спортлото» спецмохьашкахь.

Л. ВНЕВСКАЯ.

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

ХАЛКЪО ХЬАЛЛОАЦ

ХІара дийнахьа шерлуш да Финлянде машар безача пизий Дерригзоюзни конгресс кийлиг ехг. Цун столице дІадаьнийча аьтхи Европерча машара а кхерамзаеи а Совецане хьалхара этан хиннача мехка чІогІа къоабаьъеш хьалдоаи Конгресса идеш. Уж шаьхье лоарХІвара гІулакх яіаши бувзам болдаца Европа а дерригача дунен а паччахьалкхенашта яіаши кхоьера гІулакхаш тоадала доладелар гойтаин да Из болам кхатІкхоьшка баргбоанаш хиланйтар лаьтта тІара дерригача халкъьй лоарХІаме лоІам ба. Цу хьакъехь Іаламате бокхха, мах бабаргбоанаш ба Москве яіашагІкхетара лоарХІам.

Машара тІехьа латтарий дуненъ халкъьй юкъера форума кийчо яра боксоица йола штаб хинна дІаэттай кастта 25 шу дзаио йола «Финлянде машара тІехьа латтарий» организаци. Цун коллективни членаш болаш я мехкара шоватхъа гаргта политически партеш общественни организацеш. Царех дукхахарий кхулгалхоаш

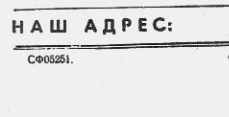

ФАЛЬСИФИКАТОРАШ

Чилийски хунтана керте латтараш шоай беррига низ урасттабаь шоаш чакхъьякха тІемафашистски мятеж мехка кийчьвий хиннача «ьырдеьхьара» переворота духьал данна доагІоаделл дь тІудахл да, ьынна дІаоттаде гІерташ да. Цар дуьн шоашта Халкъа ихьоагІон актинвисташ кийчьъь герза а ккачан а складаш коранйй, яхаш.

Ихььбакъьа, духха ха йоацаш гучадьнийча бакъьараша гучадоах хунтана керте латтараш харш хилар. Масала, «Нью-Йорк таймс» яхача газето духха ха йоацаш яздора, тІемахой цхьа шу хьалха деч пурчаьнийчо а бомбенна хиннаб, яхаь. «Пропосто» яхача аргентинаски газета тешалах, Чилера переворот «Копо сурц» «Кентаврн яхача США Центральни разведывательни управленне империализмана да сэаш йола латиноамериканскн правительстваш дІаэкара оттаьчча планаша чуйоагІан хиннай.

Мятеж хилалехьа дукхха хьалха денз Чиле саботаш дикерсеии еш хиннаб ЦРУ агентаи. Веннача Сальвадор Альенде сесага ше «Штерн» яхача малхбузьехарча Берлина кхььегамхой демонстраци журнала интервьюр луш дийнар, къьлбаседа-американски дан да» яха харцкахьаташ, дуьнъ монополей филиалашка гІолла мехка дукха харцьаьча дена хинна чилийски эскудо дайлалийта лаьрхІа, яхаь. Мексикерча Чиле посола Уго Виторена Рамиреса дунъ, ЦРУ агентаца Индокитаи тоххам бан йола дохьоже хиннакатаи отгаи хиннай дІаййнаьна юртбоахамэ культуранта, яхаи Халкъа цхьоалгІон приватни духьал заговор еча дакъа доапаш ЦРУ хилар гучадоакхкаш дола документаш кепатоха кийчьвеи ва Уго Виторена.

Гучадьнинад цхьаьхха а, укх тІехьарча хана чилийски армена дукхагІа американски герз пІаьхьйтарша реакционни чилийски генерализета юкъе Пентагоно цин Іоткъьм чІоагІбаь хилар. Из хІаиз ВІашагІкхийттача Штатий пресса духьхьа дуьшаи да.

Бокхкъа аьлча, хьалхехьа оттанча планаша хинна. Халкъа ІаьхьаІгон прадседьства сий доаде гІерташ тІема хунта хІанз гучадамнад хьаьа дунца «сенсационни» гІулакхаш а. «Кентавр» яхача планаца лаьрхІа хиннад харцдараш а дуьшаи прогрессивни деятелий сий доаделга. Йоацаи болча тІема складай сурташ, «Куберна инструкцеи» шифровать журнала интервьюр луш дийнар, къьлбаседа-американски дан да» яха харцкахьаташ, дуьнъ ца а боабе а лаьрхІа «ьырдеьхьарчара» оттаьч хиннай яха ьътехьарча оппозице деятелий спискаш.— уж деррига переворот кхиллелъа дукха тІаьхьа тІехьагІа дена хиннача дукхха къамех болча турпалехь, хьинарера, деназера гІулакхехь.

Города 40 шу дизара цІейна мехкадьттахой а райони юртбоахамехдебераш а дакъьлда бувзаш митинге къамаьлаш дир Черсий-Балкхарой АССР Терек города Совета исполкома председателя П. К. Кадзокова, Социалистически Къьхьегама Турпалхочо А. Б. Іздагаева, Кьилбеседа - Хінъй АССР Моздокски райпеолкома председателя заместителе А. З. Геттос, № 19 йолча юкъера школа заьуча М. Додова, Ныьарера райпеолкома председателя Ф. У. Тамаева.

Хьаьший делегаеи кужгалхоча дийнар ййслагІча пхепереи дехкараш шоай районий къьхьегамхоша доахача толамех, кастчастча лоацаи вІашагІкхетта вежарапхца долча халкъьшта юкъера доттагІал чІоагІдара бокхача концерт отгаду района художественни самодеятельноста коллективаша. ІІІейна хетадаь спортивни ловаран худ.

Тайп-тайпарча къамех болл къьхьегамхой кхи а айхча Коммунистически партеш, Советски правительствана гонахьа кхотабалар, царна юкъера доттагІал дІахо чІоагІдалар, уж кхоачашдара «ьырдеьхьара» пхиъъера дехкараш кхоачашде кийча хилар гойтаи чакхдалар МагІалбика 40 шу дизара хетадаь доттагІелени къьхьегамех цІей.

А. ХАРСИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

16 октябрь

I ПРОГРАММА

9.30 — Передачай программа. 9.35 — Кеделазаран. 9.45 — Дешархоша. «Костер». 10.15 — Толстой. «Бераз. кхуьш воагІар». Сюжеташ кха телевизионни спектакльх. «Берда». Хьаьлара дакъа. 11.30—Боксбоа телевидени. «Аргполт». Эстрадни программа. 16.15 — Передачай программа. 15.20 — Боксбоа телевидени. «Инженер Гарин» йазйна хІаьча дукхахча серийни телевизионни художественни фильмн пхемнера 2-ІІа серн. 21.00 — «Хь». Информационни программа. 21.30 — «Гинка ЩерагІча вокалистей Бриганснон» ёса концерташ. Пушкин. Йолайла йазйна кхІкрагІа нахкъьлка 45 хатар хиннад 27 сар лоза а вен.

А. ЧЕБУШЕВ.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

II ПРОГРАММА

19.20 — Хозмаш, реклама. 19.30 — Йозвозхчуьа декхар (новчй меттазй). 19.45 — Шоашт бераш. 20.05 — Къьмаьл бераш гІулакхаш (гІлагІай меттазй). 20.35 — «Дахьаьгча пинчаьв» яха документальни фильм.

РАДИО

16 октябрь

9.30 — «Юртарча Іуйре» (урсий меттазй). 6.45 — Хозмашн хаттама. 7.20—Республикански газетий обзор. 8.05 — «Цхьан дезала, бархІарча дезала цхьаьна яха Галаева пазномочницаи (урсий меттазй). 8.45 — «Са цІеран» яха Гайсултанова дуьшаи (нохчй меттазй). 10.05 — Концерт. 10.45 — «Хьаргтешаш». Нидтерепи хІаьта султа хьаьрча кинохроникаи. 19.00 — Концерт. 19.30 — «Маяковски хьаьгтеш» Ильинскин» яхача телевизионни документальни фильмн премьера. 15.30 — Боксбоа телевидени. «Инженер Гарин» йазйна хІаьча дукхахча серийни телевизионни художественни фильмн пхемнера 2-ІІа серн. 21.00 — «Хь». Информационни программа. 21.30 — «Гинка ЩерагІча вокалистей Бриганснон» ёса концерташ. Пушкин. Йолайла йазйна кхІкрагІа нахкъьлка 45 хатар хиннад 27 сар лоза а вен.

ГОРОДАШКА А ЮРТАШКА А БОЛХ БЕ «ГРОЗЭНЕРГО» СИСТЕМЕ БАЛХА ДІАЭЦ

Урус - Мартана юрта Урус-Мартановскн РЭС балхаи де:

- ерригача разрядий электромонтераш,
- газоэлектросварщикаш,
- шофераш.

Ачхой-Мартана юрта электрически сетей участке балхаи де:

- ерригача разрядий электромонтераш,
- электромонтерий ученикаш,

город Назране керда вІашагІьеллача электрически сетей районе балхаи де:

- ерригача разрядий электромонтераш,
- электромонтерий ученикаш,
- шофераш.

Пхьйлекъонгий - Юртарча электроподстанце балхаи де:

- дежурни диспетчераш электромонтераш,
- шофераш,
- ерригача разрядий электрослесарш:

город Малгобеке керда вІашагІьеллача электрически сетей районе балхаи де:

- ерригача разрядий электромонтераш,
- шофераш,
- газоэлектросварщикаш;

Город Гроозне Малхбузен электрически сетей база тІа балхаи де:

- инженераш е техникаш-электрикаш,
- ерригача разрядех электромонтераш,
- газоэлектросварщикаш,
- бувзама - линеитта гІулакх де монтеераш,
- штукатурашш-маляраш,
- плотникаш-столяраш,
- грузчикаш,
- слесараш-сантехникаш,
- шофераш,
- автослесараш.

Пхьилекъонгий - Юртен Урус-Мартанен кварталгу ю:

Справкаш тел ччх адресгІа: Грозный. Старопромысловски шоссе. 6. №№ 6, 6а, йолча автобусашца «Автобаза» яхача остановкаччалца электрически сетеи.

«Грозненго» Малхбузен электрически сетеи.

ХАОТТАМ

Тахан республике гІоллен Грознен кІезиг - духха морхаш а йолаш, малхбузьехарча секунде 0—4 метр чІоагІа мух а хьекхан ха хилеи фегара температура республике гІолла 15—22. Грозне 19—21 градус ййоккха йолаш. ШолгІа дийнахь 22 октябре 22 октябре кхачалца хувнаалур морхаш а йолаш, дуккхагІа дакъе йоачан а йолаш, малхбузьехарча секунде 3—4 метр чІоагІа мух а хьекхан ха хилеи фегара температура бийсаина 6—11, денношка 15—23 градус ййоккха йолаш хилеи тарлу.

Метеостанци.

ТХА АДРЕС: 364051 г. Грозный, Ленина улица 11 (3-ГІа этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехтехкама секретара—3-34-38; партийни захарен культурен отделий — 3-61-46; промышленносте отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отделен бухгалтерен — 2-60-71.

НАШ АДРЕС: 364051 г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем и бухгалтерии — 2-60-71.

СФ05251. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Революцце проспект 7/84. Типография изз-ва «Грозненский рабочий», проспект Революцця 7/84. Заказ № 8882—5600.